

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Németh Ügyvédi Iroda, dr. Németh Imre ügyvéd által képviselt I. rendű, a Varga Ügyvédi Iroda, dr. Varga János ügyvéd által képviselt II. rendű felperesnek, által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. október 28. napján meghozott 28.P.24.673/2007/47. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 48., 54. sorszám, a II. rendű felperes részéről 51., 53. sorszám, az alperes részéről 49. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az I. rendű felperest megillető összeget 3.750.250 (hárommillió-hétszázötvenezer-kettőszázötven) forintra, az alperes által térítendő kereseti illeték összegét 51.900 (ötvenegyezer-kilencszáz) forintra leszállítja, az I. rendű felperes által térítendő kereseti illeték összegét 848.100 (nyolcszáznegyvennyolcezer-egyszáz) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű felperesnek 3.750.250 (hárommillió-hétszázötvenezer-kettőszázötven) forintot. Az alperes kamatfizetésre és a felperések perköltségfizetésre kötelezését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kimondja, hogy a felek mind az első, mind a másodfokú eljárásban felmerült perköltségeiket saját maguk viselik.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy térítsen meg az államnak felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az I. rendű felperes a keresetében 64.997.600 forint és 2007. május 2. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a széfbérleti szerződés megszegésével okozott kár megtérítése jogcímén.

A II. rendű felperes a keresetében az alperesnél bérelt széfben tárolt készpénz 7.500.500 forint és 2007. május 3. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest elsődlegesen a Ptk. 115. § (3) bekezdése, másodlagosan a Ptk. 318. § és 339. § (1) bekezdése alapján, továbbá részletesen megjelölt költségei megtérítésére.

Az alperes elismerte, miszerint szerződésszegést követett el azáltal, hogy lehetővé tette a széf két bérlő számára történő kiadását, azonban álláspontja szerint a széfet bérlő felperesek voltak abban a helyzetben, hogy egymásnak kárt okozzanak. Megítélése szerint a felperesek állításait, ki, milyen összeget vitt be, illetve vett ki a széfből, nem bizonyították, a bizonyítékok ellentmondásosak.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek 9.208.677 forintot és ennek 2007. május 2. napjától számított késedelmi kamatait. Ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét, továbbá a II. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest 150.000 forint, a II. rendű felperest 100.000 forint perköltség alperes részére megfizetésére. Megállapította, hogy az I. rendű felperes 765.000 forint, az alperes 135.000 forint illetéket köteles az államnak megfizetni, míg 93.125 forint tolmács költséget az állam visel.

Az ítélet indokolása értelmében az alperes a II. rendű felperessel 2003. április 16. napján, majd az I. rendű felperessel 2007. január 25. napján ugyanazon széfre kötött széfbérleti szerződés alapján nyújtott szolgáltatás az 1996. évi CXII. törvény 3. § (1) bekezdés j) pontjában pénzügyi szolgáltatásként szabályozott széfszolgáltatás volt, amely a törvény 2. számú mellékletének 15. pontjában került definiálásra. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperesek és az alperes között létrejött jogviszony a bérlet és a letét jegyeit hordozta, az alperes felelőssége objektív volt a bérlő széfben elhelyezett dolgaiban bekövetkezett károkért. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével azt vizsgálta, hogy az alperes nem vitatott szerződésszegése folytán mely felperesnek keletkezett a jogviszony jellege folytán a másik felperes által okozott kára. Kifejtette, hogy bármelyik bérlő széflátogatásának célja betét, vagy kivét egyaránt lehetett. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy nem minden esetben került sor széflátogatási jegy kiállítására. A pénzmozgásra folytatott bizonyítás eredményének mérlegelésével, azt állapította meg, hogy a széfben megtalált pénzt nem a II. rendű, hanem az I. rendű felperes helyezte el a széfben, arra a II. rendű felperes nem támaszthat igényt. Úgy foglalt állást, hogy az alperes kárt sem okozott a neki, a nyomozati cselekményeken való megjelenéssel kapcsolatos költségek végső soron a II. rendű felperes saját magatartásának következtében merültek fel. A Ptk. 318. § (1) bekezdés és 355. § (4) bekezdés felhívásával a bizonyítékok mérlegelésével rámutatott arra, hogy az I. rendű felperes tanúvallomásokkal és banki bizonylattal

kizárólag 9.208.677 Ft erejéig igazolta annak széfben történő elhelyezését. Az alperes szerződésszegése folytán fennálló kártérítési felelőssége szempontjából nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a pénz az I. rendű felperes tulajdonát képezte-e, és az összefüggésbe hozható-e az adóhatóság által megállapított adóteherrel. Ezért az igazoltnak talált összeg megfizetésére kötelezte az alperest, míg a késedelmi kamatról a Ptk. 301. § (1) bekezdés és 360. § (1), (2) bekezdés alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az I-II. rendű felperes és az alperes élt fellebbezéssel.

Az I. rendű felperes a fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, keresete teljesítését kérte. Az elsőfokú bíróság döntését a neki okozott kár összege tekintetében levont helytelen következtetés miatt támadta. Megítélése szerint az alperes a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján nemcsak jogalapjában ismerte el a keresetet, hanem az I. rendű felperesnek okozott kár összecszerűségét sem vitatta, illetve kijelentette, hogy e tekintetben ellenbizonyítást nem tud felajánlani. Kiemelte, hogy az alperes a széfbérleti szerződés megkötésekor vállalta annak kockázatát, hogy általa nem vizsgált értékű tárgyak elvesztése esetén felelőssége a bérelő által megjelölt összeg tekintetében fennáll. Ezen túlmenően hivatkozott a tanúvallomásokra, a széflátogatási jegyzőkönyvekre, amelyek alapján bizonyítottan látta a keresetben megjelölt összeg széfben történt elhelyezése. Álláspontja szerint bizonyítási kötelezettségének eleget tett; az objektív felelősségre figyelemmel az összecszerűség tekintetében az ellenbizonyítás az alperest terhelte, amely vonatkozásban az alperes indítványt sem terjesztett elő. A hiány bejelentésekor készült és az első fokú ítélet meghozatalát követően birtokába jutott hangfelvételt csatolta állításai alátámasztására. Sérelmezte, hogy a bíróság nem értékelte a család tulajdonát képező cég gazdálkodásával kapcsolatban nagy összegű pénz kezelésének tényét, továbbá a széf közepes méretét.

A II. rendű felperes a fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását és az alperesnek 7.500.500 Ft és kamatai, valamint per költség megfizetésére kötelezését kérte. Az első fokú ítélet indokolásának hiányosságát sérelmezte, azt, hogy abból nem állapítható meg, az elsőfokú bíróság miért vonta kétségbe a II. rendű felperes és az érdekkörébe tartozó két cseh állampolgár vallomásait. A tanúvallomásokon kívül a közjegyzői jegyzőkönyvben foglaltakra, a bankjegyszalagok adataira, a látogatások dátumaira, de az érdektelennek nem tekinthető I. rendű felperesi érdekkörbe tartozó tanúk vallomásaira is utalva hangsúlyozta, hogy a széfben található pénz az övé. Álláspontja szerint az alperes jogellenessége, a bekövetkezett kár nagysága és a kettő közötti okozati összefüggés megállapítható, a keresete megalapozott.

Az alperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, marasztalásának a bírósági letétbe helyezett 7.500.500 forintba leszállítását kérte. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Arra az esetre, ha kártérítésre kötelezné a bíróság, a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megsértése miatt a felperesi közrehatás megállapítását és ennek megfelelően a marasztalási összeg csökkentését kérte. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes nem bizonyította, hogy a széfben 2007. május 2. napján megtalált 7.500.500 forintot meghaladó összegű készpénzre lett volna jogosult a bankkal létesített szerződés

alapján és az sem bizonyított, hogy a bank szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésben kár érte. Állította, hogy a széfben elhelyezett vagyontárgyakat az együttes széfhasználat ellenére hiánytalanul megőrizte. Megítélése szerint a felperesi előadásokból logikailag az vezethető le, hogy a közjegyző jelenlétében kinyitott széfben talált összeget meghaladó készpénzt a II. rendű felperes tulajdonította el, ezért az I. rendű felperes vele szemben kellene kárigénnyel fellépni. Kiemelte, hogy az I. rendű felperes ezzel nem tett eleget kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségének az idegen használatra utaló iratokról való értesítés elmulasztásával, amivel elzárta őt az együttes széfhasználat korai felismerésétől. A rendelkezésre álló bizonyítékokat nem tartotta elégségesnek széfben elhelyezett összeg nagyságának, ezáltal a felperesek kára bekövetkezésének megállapításához. Mindezekre figyelemmel az ítélet indokolásában marasztalása jogcímét kártérítés helyett szerződés alapján történő teljesítésre kérte módosítani.

Az I. rendű felperes ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult az alperes fellebbezésével érintett körben.

Az alperes ellenkérelmében hangsúlyozta, annak a széfbérlőnek lehet jogos a kárigénye, aki kétséget kizáróan bizonyítani tudja, hogy az általa elhelyezett készpénz a széf másik bérlője részére történő bérbeadással okozati összefüggésben tűnt el. Kiemelte, hogy a felperesek előadásai ellentmondóak voltak, így a bizonyítás a felpereseket terhelte. Előadta, hogy a 2007. május 7-i meghallgatásról készült hangfelvételt a meghallgatást követően átadta az I. rendű felperesnek, ezért a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján kérte mellőzését, másodlagosan utalt arra, hogy a rögzített tartalom alapján az I. rendű felperes előadása nem bizonyított, illetve igazolt a kármegelőzési/kárenyhítési kötelezettség megsértése.

Az I. rendű felperes fellebbezése nem, a II. rendű felperes és az alperes fellebbezése részben alapos.

A nem vitás tényállás szerint az alperes mind az I. rendű, mind a II. rendű felperessel széfszolgáltatásra kötött szerződést, amelynek következtében 2007. január 25. napjától 2007. május 2. napjáig terjedő időben az I. és a II. rendű felperes is ugyanazt a széfet használta. Az alperes szerződésszegő magatartását nem vitatta, azonban kártérítési felelősségének fennállását nem ismerte el, mind a kár bekövetkezését mind pedig annak összegét mindvégig vitatta. Az I. rendű felperes által hivatkozott alperesi beadvány és az alperesnek az első fokú eljárásban tett nyilatkozatai alapján sem volt olyan megállapítás tehető, hogy az alperes elismerte a kereseti követelés teljes jogalapját és az I. rendű felperes által megjelölt kár összegét. Az alperes következetesen arra alapította az ellenkérelmét, hogy a felperesi állítások, a pénzmozgások nem bizonyítottak, a bizonyítékok ellentmondásosak. Mindennek alapján a Pp. 163. § (2) bekezdés alkalmazására alap nem volt.

Az 1996. évi CXII. törvény 3. § (1) bekezdés j) pontja és 2. sz. melléklet 15. pontja szerint a széfszolgáltatás az ügyféllel kötött megállapodás alapján az ügyfél számára - állandóan őrzött - helyiségben széf rendelkezésre bocsátása, amelybe az

ügyfél értékeit maga helyezi el és veszi ki. A törvény 3. § (1) bekezdés j) pontja és 2. számú melléklet 6. pontja a széfszolgáltatástól eltérő, külön pénzügyi szolgáltatásként határozza meg és szabályozza a letéti szolgáltatást, a pénzletétkezelést. Mindebből következően a Ptk. 473. § (1) bekezdése nem volt alkalmazható a felek jogviszonyára és a Ptk. 462-466. §-ai szerinti letétnek sem felelt meg maradéktalanul a felek között létrejött széfszolgáltatási jogviszony. Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy a felek közötti jogviszony a bérlet és a letét jegyeit hordozza. A széfszolgáltatás törvényi szabályozásából következően egyik lényegi eleme, hogy a széfben elhelyezett értékről a szolgáltatás kötelezettjének tudomása nem lehetett. Ezáltal az alperes előtt ismeretlen volt, hogy az egyes felperesek mit helyeztek el a széfben. Így a széfben általuk elhelyezett érték bizonyítása az I. és a II. rendű felperest terhelte.

A rendelkezésre álló közjegyzői okirat alapján az a tény kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a széf a 2007. május 3-i felnyitásakor 7.500.500 Ft-ot tartalmazott.

A széfszolgáltatási szerződés alapján a Ptk. 463. § (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel alkalmazandó Ptk. 318. § (1) bekezdés és 339. § (1) bekezdés alapján az alperes kártérítési felelősségének fennállásához az alperes - nem vitatott - szerződésszegő, azaz jogellenes magatartásán túlmenően a Pp. 164. § (1) bekezdés szerint az I. és a II. rendű felperest terhelte az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a kár bekövetkeztének és a kár összegének bizonyítása. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság kiemeli, hogy az objektív felelősségből nem következik, miszerint a károsult mentesülne a kár bekövetkeztének és a kár összegének bizonyítási kötelezettsége alól. Az utóbbi rendelkezés értelmében a kárnak és mértékének a bizonyítása a felpereseket terhelte, azzal szemben az alperesnek ellenbizonyítást felajánlania nem kellett. Az alperest a Ptk. 339. § (1) bekezdés második mondata szerinti kárfelelősség alóli kimentés körében sem terhelte nemleges bizonyítás, nevezetesen annak igazolása, hogy kár nem következett be, de legalább is nem a felperesek által megjelölt mértékben.

A felperesek a széfben elhelyezett pénzüsszegek és egyéb iratok vonatkozásában egymástól eltérő és ellentmondásban is álló nyilatkozatot tettek. A büntető- és a polgári eljárásban meghallgatott tanúk nem voltak érdektelennek tekinthetők az I. rendű felperessel fennálló rokon és vagyonkezelési szerződéses viszony, illetve a II. rendű felperessel fennálló üzleti kapcsolatuk alapján. A széfszolgáltatás természetéből adódóan a széf bérlője, illetve meghatalmazottja a széfbe betehet és kivehet dolgokat, akár készpénzt is. Önmagában az, hogy az adott széf bérlője, illetve meghatalmazottja rendelkezett meghatározott pénzüsszeggel nem bizonyítja, hogy az általa, illetve meghatalmazottja által a széfben elhelyezésre is került. Másik bankból történt pénzfelvétel sem bizonyítja azt, hogy az a pénz a széfben került elhelyezésre, figyelemmel arra is, hogy az I. rendű felperes testvérének tanúvallomása szerint (18. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) már nyitáskor az alperesi bankban voltak. Mindemellett a felpereseknek, illetve az arra feljogosított meghatalmazottaiknak - szükségszerűen az alperes ellenőrzése nélkül lezajlott -

széflátogatásaira is figyelemmel az sem zárható ki, hogy ezek alkalmával az esetleg korábban elhelyezett összeg részleges kivételére került sor.

A másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdés alapján kirekesztette a bizonyítékok köréből az I. rendű felperes által a fellebbezéséhez csatolt bizonyítékot, mert arról az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően tudomása kellett legyen és az alperesi nyilatkozatra tekintettel nem igazolt, hogy nem volt korábban a birtokában.

Mindezek kiemelésével a másodfokú bíróság megítélése szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján bizonyossággal nem állapítható meg, hogy ki mikor milyen összeget helyezett el ténylegesen a széfben. Ennek hiányában arra sem vonható megalapozott következtetés, hogy az I. rendű, illetve a II. rendű felperesnek csökkent-e és milyen mértékben a készpénzvagyona és így érte-e és milyen összegű kár őket az alperes jogellenes magatartása következtében. A másodfokú bíróság így nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az I. rendű felperes által a széfben elhelyezett összeg és így az I. rendű felperes kára vonatkozásában.

Az ítéltábla a II. rendű felperes kártérítésre alapított keresete tekintetében maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság döntését és annak indokait is. Ezért ez utóbbiak megismétlése helyett csupán utal azokra a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján.

Nem volt vitás tény, hogy a széfben 7.500.500 forint volt a széf közjegyző jelenlétében történt felnyitásakor. Az alperes a széfhasználati szerződés alapján ennek kiadására köteles. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a kifejtettek szerint nem volt ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy e pénzösszeg az I., vagy a II. rendű felperes által a széfben elhelyezett összeg. Ugyanakkor tény, hogy a széf közjegyző előtti felnyitásáig a széfet mind az I. rendű, mind a II. rendű felperes, illetve meghatalmazottjaik használták, mely használat készpénz elhelyezésben is megnyilvánult. Mindebből következően a másodfokú bíróság megítélése szerint a felperesek pénze oly módon vegyült a széfben, hogy a széfhasználat természetéből adódóan nem lehetett megállapítani, melyiküket milyen összeg illeti a széfben fellelt készpénzből, és az alperessel szemben az irányadó Ptk. 466. § (1) bekezdésére figyelemmel milyen pénzösszegre áll fenn az egyes felperesek visszakövetelési jogosultsága. A felpereseknek a széfben vegyült készpénzét - ennek természetére és a bizonyítás már részletezett sikertelenségére is figyelemmel - egyáltalán nem lehetett szétválasztani. Ezért a Ptk. 134. § (1) bekezdése alapján a széfben fellelt készpénzre a felperesek között közös tulajdon keletkezett, és miután a sikertelen bizonyítás miatt a tulajdoni arány kétséges, a Ptk. 139. § (2) bekezdés alapján az I. rendű és a II. rendű felperes tulajdoni hányadát egyenlőnek kellett tekinteni. Ezért a 7.500.500 forint készpénz az I. és a II. rendű felperest $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban illeti meg. Az alperes az előbbieken kifejtettek szerinti jogcímen tartozik mind az I., mind a II. rendű felperesnek 3.750.250 - 3.750.250 Ft, megfizetésére. Az alperes 7.500.250 Ft- erejéig a teljesítési kötelezettségét nem vitatta, azt - a jogosult személyének bizonytalansága folytán - bírói letéttel teljesítette, így a Ptk. 298. § szerint késedelme nem volt megállapítható, ezért az alperes Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamat fizetésére nem köteles.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében részben megváltoztatta, az I. rendű felperes javára megítélt marasztalási összeget 3.750.250 forintra leszállította, a kamatfizetési kötelezettség mellőzése mellett. Ezzel arányosan módosította az elsőfokú bíróságnak a le nem rótt kereseti illetékről rendelkezését. Marasztalta az alperest a II. rendű felperes javára 3.750.250 forint megfizetésére.

Miután a felperesek kártérítésre alapított követelése nem volt megalapozott, a széfben fellelt összeg kifizetésének kötelezettségét az alperes nem vitatta, és e vonatkozásban a másodfokú bíróság a felperesek keresetét részben alaposnak minősítette, ezért a másodfokú bíróság mellőzve az elsőfokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 81. § (1) bekezdés alkalmazásával a fellebbezési eljárásban kifejtett tevékenységre és a fellebbezések fentiek szerinti eredményességére és az előlegezett költségekre is akként határozott, hogy a felek mind az első-, mind a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az I. rendű felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság az I. rendű felperes eredménytelen fellebbezése folytán az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdés 15. § (1) bekezdés szerint rendelkezett.

Budapest, 2011. június 21.

. Németh László sk.

a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.
sk.

Dr. Molnár Ágnes

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: